

Sygn. akt III AUa 2123/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Lucyna Ramlo
Sędziowie:	SSA Alicja Podlewska (spr.) SSO del. Maria Ołtarzewska
Protokolant:	sekr.sądowy Agnieszka Makowska

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2016 r. w Gdańsku

sprawy A. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 października 2015 r., sygn. akt VIII U 603/15

oddala apelację.

SSA Alicja Podlewska SSA Lucyna Ramlo SSO del. Maria Ołtarzewska

Sygn. akt III AUa 2123/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 22 kwietnia 2015 r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu A. J. prawa do emerytury pomostowej, wskazując, iż nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 11 lat, 8 miesięcy i 1 dzień oraz że po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Pozwany nie uwzględnił do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 1 lipca 2013 roku do 15 września 2013 roku, gdyż płatnik składek nie potwierdził, iż w powyższym okresie ubezpieczony wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Nadto, do pracy w szczególnych warunkach pozwany nie zaliczył okresów zatrudnienia ubezpieczonego na statkach obcych bander: od 30 lipca 1987 roku do 27 listopada 1987 roku, od 16 grudnia 1987 roku do 13 czerwca 1988 roku, od 23 października 1988 roku do

6 października 1989 roku, od 8 stycznia 1990 roku do 9 czerwca 1990 roku oraz od 30 listopada 1990 roku do 30 kwietnia 1991 roku, bowiem ubezpieczony nie był delegowany do pracy za granicą przez pracodawcę polskiego lub zarejestrowanego w Polsce, a jedynie przez firmy, które zajmowały się kierowaniem polskich marynarzy do pracy za granicą u obcych armatorów. W ww. okresach ubezpieczony nie był związany stosunkiem pracy z firmą kierującą do pracy za granicą, a zatem firmy tej nie można uznać zarówno za płatnika składek, o którym mowa w art. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych, jak i za podmiot upoważniony do wystawiania zaświadczeń dotyczących wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Definicja pracownika, wprowadzona przepisami powyższej ustawy, obejmuje swym zakresem jedynie pracowników podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, a więc tych, którzy wykonują pracę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. W zakres tego pojęcia nie wchodzi osoby będące obywatelami polskimi, które wykonują pracę za granicą w podmiotach zagranicznych i podlegają jedynie prawu do dobrowolnego objęcia ubezpieczeniami, tj. emerytalnym i rentowym.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony A. J. domagał się przyznania prawa do emerytury pomostowej, w tym uwzględnienia do pracy w szczególnych warunkach następujących okresów:

- od 23 kwietnia 1974 roku do 12 maja 1976 roku – zasadniczej służby wojskowej, bowiem został do niej powołany w okresie pracy w Morskim Instytucie Rybackim, gdzie pracował w szczególnych warunkach od 6 czerwca 1973 roku do 31 sierpnia 1979 roku a po jej zakończeniu powrócił do tego samego zakładu pracy, na stanowisko rybaka morskiego; w tym zakresie ubezpieczony powołał się na uchwałę Sadu Najwyższego z 16 października 2013 roku, sygn. akt II UZP 6/13,

- zatrudnienia w latach 1987 – 1991, w których był kierowany przez spółkę (...) do pracy u armatorów zagranicznych i wykonywał pracę w warunkach szczególnych – na statkach,

- od 1 lipca 2013 roku do 15 września 2013 roku w B. w oparciu o świadectwo pracy z adnotacją o pracy w warunkach szczególnych w tym okresie.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 20 października 2015r. Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie sygn. VIII U 603/15 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu A. J. prawo do emerytury pomostowej od dnia złożenia wniosku.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł o następujące ustalenia faktyczne i prawne.

Ubezpieczony A. J., ur. (...), w okresie od 6 czerwca 1973 roku do 31 sierpnia 1979 roku był zatrudniony w Morskim Instytucie Rybackim w G., przy czym od 23 kwietnia 1974 roku do 12 maja 1976 roku odbył zasadniczą służbę wojskową. Po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie u tego samego pracodawcy na tych samych warunkach.

W okresach od 30 lipca 1987 roku do 27 listopada 1987 roku, od 16 grudnia 1987 roku do 13 czerwca 1988 roku, od 23 października 1988 roku do 6 października 1989 roku, od 8 stycznia 1990 roku do 9 czerwca 1990 roku oraz od 30 listopada 1990 roku do 30 kwietnia 1991 roku ubezpieczony był zatrudniony u armatorów zagranicznych, za pośrednictwem (...) Sp. z o.o. w W., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę jako członek załóg na statkach morskich, na stanowisku kucharza. Z tytułu tego zatrudnienia, w wyżej wymienionych okresach, (...) Sp. z o.o. uiściła składki na ubezpieczenia społeczne.

W okresie od 1 lipca 2013 roku do 15 września 2013 roku ubezpieczony był zatrudniony w (...) s.c. P. G., C. K.. W ramach tego zatrudnienia przyjeżdżał, po uprzednim telefonie pracodawcy, do rozładunku i załadunku kutrów rybackich. Nie wpływał kutrem w morze. Nie wykonywał tej pracy codziennie.

Dnia 5 stycznia 2015 roku ubezpieczony wniósł o przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Nie pozostaje w stosunku pracy. Wykazał ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 11 lat, 8 miesięcy i 1 dzień pracy w warunkach szczególnych. Z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz po dniu 31 grudnia 2008

roku w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych pozwany odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż stan faktyczny ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych oraz aktach osobowych, których wiarygodności oraz autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron procesu. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu. Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego, bowiem były spójne, logiczne oraz pozostawały zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, za wyjątkiem treści świadectwa pracy z 17 września 2013 roku.

Sąd I instancji wskazał, iż spornym w sprawie pozostało ustalenie, czy w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, tj. 1 stycznia 2009 roku, ubezpieczony posiadał wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 tej ustawy lub 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach, w wymiarze 15 lat oraz czy po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z przepisem art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2015 roku, poz. 965), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Co należy uznać za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyjaśnia art. 3 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. W myśl zaś ust. 4 tegoż art. za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1, natomiast, zgodnie z

ust. 5 za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3 (ust. 5 art. 3).

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust. 7 art. 3).

Jakkolwiek w świetle art. 4 pkt 2 i 5 w związku z art. 3 ust. 7 powyższej ustawy, do wymaganego przez nią stażu przypadającego przed dniem jej wejścia w życie, tj. przed 1 stycznia 2009 roku, wlicza się okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu zarówno art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jak i art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015, poz. 748), to właściwego ograniczenia do zamierzonego przez ustawodawcę kręgu osób uprawnionych do emerytury pomostowej dokonuje konieczność spełnienia przesłanki z art. 4 pkt 6. Wymaganie to spełnia zasadniczą funkcję eliminacyjną, ograniczając ostatecznie prawo do emerytury pomostowej do kręgu osób wykonujących pracę kwalifikowaną jako szczególną w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje art. 49 ww. ustawy, według którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Przytoczony przepis art. 49 zmienia wymagania konieczne do uzyskania emerytury pomostowej dla osób niespełniających warunku z art. 4 pkt 6 ustawy, zwalniając je z konieczności wykonywania po 31 grudnia 2008 roku pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jednakże wprowadza w to miejsce wymaganie, aby ubiegający się o rozważane świadczenie spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 roku) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Warunek ten został jasno wyrażony, wynika wprost z literalnego brzmienia art. 49 pkt 3 ustawy i jest zgodny z jej celem. Sąd Okręgowy podzielił pogląd wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11, w którym Sąd Najwyższy wskazał, że w świetle tego przepisu nie ma podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze nie może być kwalifikowany jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Sąd Najwyższy podkreślił, powołując się na wcześniejsze orzecznictwo, że przepisy regulujące system zabezpieczenia społecznego ze względu na swoją istotę i konstrukcję podlegają wykładni ścisłej. Nie powinno się więc stosować do nich wykładni celowościowej, funkcjonalnej lub aksjologicznej w opozycji do wykładni językowej, jeżeli ta ostatnia prowadzi do jednoznacznych rezultatów interpretacyjnych. Podobne stanowisko w kwestii wykładni art. 49 zostało zaprezentowane w doktrynie prawa (zob. M. Zieleniecki: Emerytura pomostowa w nowym systemie emerytalnym, Gdańsk 2011, szczególnie s. 244 i 248). Należy dodać, że przyjęcie wykładni art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, według której pkt 3 tego przepisu nie ogranicza pojęcia pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do prac wskazanych w art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, prowadziłyby do wniosku, że emeryturę pomostową może uzyskać każdy, pod warunkiem niewykonywania takiej pracy po 31 grudnia 2008 roku nawet, gdy ma okres co najmniej 15 pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze spełniającej jedynie wymagania dla tego rodzaju prac z art. 32 lub 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a niebędących pracami wskazanymi w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. W rezultacie należy uznać, że określenie „okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3” zawarte w art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych, oznacza okres

pracy wskazany w art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy bez wliczania do niego okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy emeryturach i rentach z FUS.

Odnosząc się do spornego okresu zasadniczej służby wojskowej ubezpieczonego, Sąd I instancji wskazał, iż zgodnie z jednolitym orzecnictwem Sądu Najwyższego, okres służby wojskowej dla żołnierza zatrudnionego przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach, jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych charakterze (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 r., II UK 215/09 OSNP 2011 nr 15-16, poz. 219, z dnia 9 marca 2010 r., I UK 333/09, LEX nr 585739, z dnia 24 maja 2012 r., II UK 265/11, LEX nr 1169836, z dnia 17 maja 2012 r., I UK 399/11, LEX nr 1211140). Zaprezentowany pogląd podzielił również powiększony skład Sądu Najwyższego w uchwale z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13 (dotąd niepublikowanej), w której stwierdził, że: „Czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej)”. W uzasadnieniu tego stanowiska, wyrażono m.in. pogląd, że podstawy zaliczenia okresu służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych (szczególnym charakterze), należy poszukiwać nie tylko w przepisach normujących prawo do świadczeń, a więc obecnie w ustawie emerytalnej i rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.), ale w tym zakresie znajdują zastosowanie również przepisy normujące służbę wojskową, tj. ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP (Dz. U. Nr 44, poz. 220 z późn. zm.) oraz przepisy wykonawcze do niej, w tym zwłaszcza rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318 ze zm.), które regulowało w sposób szczegółowy uprawnienia żołnierza, który w terminie 30 dni po zwolnieniu ze służby zgłosił powrót do zakładu pracy i w wyniku tego podjął w nim zatrudnienie. W myśl § 5 ust. 1 tego rozporządzenia żołnierzowi wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Z przepisów tych wynika, że - pod warunkiem w nim wskazanym - okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej służby. Jeśli było to zatrudnienie wymienione w art. 11 ust. 2 pkt 1-6 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, to również okres służby wojskowej uważany był za takie samo zatrudnienie, a żołnierz był traktowany jak pracownik wykonujący pracę wymienioną w powołanym przepisie.

Przepis art. 108 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony został nieznacznie zmieniony z dniem 1 stycznia 1975 r. przez art. X pkt 2 lit. c ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks pracy, Dz. U. Nr 24, poz. 142 z późn. zm.) i zgodnie z jego nowym brzmieniem, czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wliczał się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Poważniejsza zmiana nastąpiła w brzmieniu przepisów ujętym w tekście jednolitym (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111). Zmianie uległa numeracja poszczególnych jednostek redakcyjnych ustawy, a także brzmienie niektórych przepisów. W myśl art. 120 ust. 1, pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Jednocześnie pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wliczał się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych (art. 120 ust. 3). Pomimo kolejnych, licznych zmian redakcyjnych ustawy o powszechnym obowiązku obrony, w

dalszym ciągu obowiązywało zawarte w art. 120 ust. 1 i 3 ustawy "wliczanie" okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych. Zostało ono usunięte dopiero z dniem 21 października 2005 r. Z treści przepisu art. 106 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy o powszechnym obowiązku obrony, jak i z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin - w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej wynikał ciężący na zakładzie pracy, który zatrudnił żołnierza w dniu powołania do służby wojskowej, obowiązek niezwłocznego zatrudnienia go na stanowisku poprzednio zajmowanym lub równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszeregowania osobistego, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby żołnierz zgłosi powrót do zakładu pracy.

Z kolei art. 108 ust. 1 ww. ustawy stanowił, że czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. W myśl § 3 art. 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, warunkiem wliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 lub w art. 107 ust. 1. Zgodnie z § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z 22 listopada 1968 r. żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych § 2-4, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Nadto ust. 2 omawianego § 5 rozporządzenia stanowił, iż jeżeli żołnierz po odbyciu służby wojskowej podjął zatrudnienie zgodnie z § 3 ust. 3 w innym zakładzie pracy, do okresu zatrudnienia w zakresie określonym w ust. 1 wlicza się także czas zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym był pracownikiem w dniu powołania do służby wojskowej. Z cytowanych powyżej przepisów wynikała zasada, że pracownikowi, który (tak, jak ubezpieczony) we wskazanym terminie po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w chwili powołania do tej służby, okres służby podlegał wliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem. Przez „wszelkie uprawnienia związane z zatrudnieniem” należy przy tym rozumieć nie tylko uprawnienia „ze stosunku pracy”, ale i uprawnienia związane z tym stosunkiem, a więc także uprawnienia w sferze ubezpieczeń społecznych, będące pochodnymi pozostawania w stosunku pracy.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe potwierdziło, że okresami wykonywania przez ubezpieczonego prac w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy pomostowej, są okresy pracy od 30 lipca 1987 roku do 27 listopada 1987 roku (3 miesiące i 29 dni), od 16 grudnia 1987 roku do 13 czerwca 1988 roku (5 miesięcy i 29 dni), od 23 października 1988 roku do 6 października 1989 roku (11 miesięcy i 14 dni), od 8 stycznia 1990 roku do 9 czerwca 1990 roku (5 miesięcy i 2 dni) oraz od 30 listopada 1990 roku do 30 kwietnia 1991 roku (5 miesięcy). W tych okresach – jak wynika ze świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z 30 kwietnia 2013 roku – ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w załączniku nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, pod poz. 23, tj. prace na statkach żegluga morskiej.

Sąd nie podzielił argumentacji pozwanego, że tylko pracodawca może stwierdzić w stosownym świadectwie pracy okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. O ile w postępowaniu przed organem rentowym zastosowanie mają przepisy kodeksu postępowania administracyjnego i reguły zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. nr 8 poz. 43 ze zm.), określające dokumenty, które mogą stanowić podstawę do przyznania prawa do świadczenia, to w postępowaniu przed sądem ograniczeń dowodowych nie ma. Przy niespornym okresie zatrudnienia okres pracy w szczególnych warunkach może być udowodniony w inny sposób. Stanowisko takie niejednokrotnie zajmował Sąd Najwyższy (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984r. w sprawie III UZP 48/84). Dowodem tym mogą być w świetle powyższego m.in. zaświadczenia, świadectwa pracy wystawione przez pośrednika jakim niewątpliwie była (...) Sp. z o.o. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 30 kwietnia 2013 roku odzwierciedla w sposób nie budzący wątpliwości przebieg zatrudnienia ubezpieczonego, zajmowane przez niego stanowisko, wiarygodności którego pozwany nie podważył, co więcej, na jego podstawie okresy

zatrudnienia za pośrednictwem (...) Sp. z o.o. wymienione w zaświadczeniu uwzględnił w ogólnym stażu pracy jako składkowe (vide: karta przebiegu zatrudnienia – k. 51 akt ZUS).

Sąd i instancji zauważył, iż z przepisu art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, iż

płatnik składek jest zobowiązany do wystawienia zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach (szczególnym charakterze). Płatnikiem składek w spornych okresach od 30 lipca 1987 roku do 27 listopada 1987 roku, od 16 grudnia 1987 roku do 13 czerwca 1988 roku, od 23 października 1988 roku do 6 października 1989 roku, od 8 stycznia 1990 roku do 9 czerwca 1990 roku oraz od 30 listopada 1990 roku do 30 kwietnia 1991 roku była niewątpliwie (...) Sp. z o.o. Ustawa o emeryturach pomostowych nie zawiera przepisu wykluczającego możliwość nabycia prawa do emerytury pomostowej z tytułu wykonywania pracy za granicą. Przepisy ustawy z 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) ani wydane na jej podstawie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze także nie wyłączały możliwości nabycia prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach (bądź szczególnym charakterze) z tytułu zatrudnienia (wykonywania pracy) za granicą. Istotnym jest jedynie, by praca ta była wykonywana stale, w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku i przez okres wskazany w powołanym rozporządzeniu. Również ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) nie zawiera wymogu wykonywania prac jedynie na terenie kraju. Ustawa ta uzależnia nabycie prawa do świadczeń w niej przewidzianych od wykazania odpowiedniego okresu składkowego i nieskładkowego. W myśl przepisu art. 6 ust. 1 tej ustawy, stosowanego z mocy przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych (art. 117 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), okresami składkowymi są okresy ubezpieczenia. W myśl zaś ust. 2 art. 6 ustawy, stosowanego również z mocy przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych (art. 117 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), za okresy składkowe uważa się również przypadające przed 15 listopada 1991 r. okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne (bądź okresy, za które nie było obowiązku opłacania składek) na obszarze Państwa Polskiego w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy. Pkt d ust. 2 art. 6 ustawy pozwala zaliczać do okresów składkowych również okresy zatrudnienia obywateli polskich poza granicami kraju u innych pracodawców zagranicznych pod warunkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce.

Okolicznością niekwestionowaną przez pozwanego było opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne w okresach wykonywania przez ubezpieczonego pracy poza granicami kraju - okresy te uwzględnione zostały bowiem w ogólnym stażu pracy, jako składkowe. Nie jest w związku z tym zrozumiałe stanowisko pozwanego odmawiające uznania tych okresów jako wykonywanych w szczególnych warunkach. Podkreślić należy, że organ rentowy odmawiając zaliczenia okresów zatrudnienia ubezpieczonego u armatora zagranicznego do okresów pracy w szczególnych warunkach, w toku postępowania przed Sądem, nie zweryfikował swego stanowiska poprzez wyłączenie ich z ogólnego stażu pracy - okresu składkowego.

W myśl § 6 ust. 2 uchwały Rady Ministrów nr 123 z 3 września 1984 r. w sprawie zasad podejmowania pracy przez obywateli polskich u pracodawców zagranicznych (M. P. Nr 23, poz. 157 ze zm.) - w brzmieniu obowiązującym od 28 listopada 1985 r. - jednostka kierująca obywatela polskiego do pracy za granicą u pracodawcy zagranicznego obowiązana była przekazywać na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych miesięcznie kwotę w złotych odpowiadającą 28% średniej płacy z roku poprzedniego w gospodarce społecznej, bez uwzględnienia płac w przemyśle wydobywczym, celem refundacji kosztów świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Unormowanie to koreluje z regulacją wyrażoną w obowiązującym od 1 stycznia 1985 zarządzeniu Ministra Finansów z 27 grudnia 1984 r. w sprawie zasad ustalania wysokości i trybu przekazywania przez osobę kierowaną do pracy za granicą wpłat w walucie obcej na rzecz jednostki kierującej oraz sposobu wykorzystania tych wpłat (M. P. Nr 30, poz. 208 ze zm.). Przepisy tego zarządzenia, zgodnie z § 5 ust. 1, dotyczą zarówno umów zawartych po dniu wejścia w życie uchwały nr 123 Rady Ministrów, jak i umów przedłużanych po tym terminie. Stosownie do regulacji zawartej w powyższym zarządzeniu, obywatel polski kierowany do pracy za granicą u pracodawcy zagranicznego, obowiązany był dokonywać określonych w jego § 1 ust. 1 pkt 1 i 2 wpłat, których część (określona w § 3 ust. 1 zd. 2 zarządzenia) - odsprzedawana była Narodowemu Bankowi Polskiemu. Kwoty pochodzące z odsprzedaży walut obcych jednostka kierująca przeznaczała

na pokrycie ponoszonych w złotych świadczeń w interesie i na rzecz obywateli polskich i ich rodzin, w tym na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu uprawnień do pomocy leczniczej w Polsce, zasiłków porodowego i pogrzebowego oraz rent i emerytur.

Należy zwrócić również uwagę na treść § 6 ust. 3 cytowanej uchwały Nr 123, zgodnie z którym jednostka kierująca obowiązana była potwierdzać okresy zatrudnienia za granicą, za które dokonała wpłat na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - właśnie dla celów ubezpieczenia społecznego.

Nadto, możliwość zatrudniania obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych przewidywały przepisy ustawy z dnia 29 grudnia 1989 r. o zatrudnieniu (Dz. U. 1989 r. Nr 75 poz. 446 ze zm.), a następnie ustawy z dnia 16 października 1991 r. o zatrudnieniu i bezrobociu (Dz. U. 1991 r. Nr 106 poz. 457 ze zm.), które stanowiły, że tego typu zatrudnienie jest realizowane na podstawie: umów międzynarodowych, umów zawartych przez upoważnione jednostki kierujące z obywatelami polskimi, kierowanymi przez te jednostki do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, umów zawartych przez obywateli polskich z pracodawcami zagranicznymi. Przepisy wskazane wyżej, uzupełniając się wzajemnie, tworzą spójną regulację i jednoznacznie świadczą o opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne, w tym ubezpieczenie emerytalno - rentowe w spornych okresach.

Zarówno z umów, na mocy których (...) Sp. z o.o. kierowała ubezpieczonego do pracy u armatorów zagranicznych (w aktach osobowych w kopercie – k. 23), jak i z zaświadczenia z 15 maja 2013 roku (k. 23 akt ZUS) wynika, iż opłaciła ona składki do ZUS od średniej płacy krajowej. Oznacza to, że wpłacone zostały na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki w celu refundacji świadczeń z ubezpieczenia społecznego za czas trwania kontraktów, w wysokości określonej obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Tym samym, ww. okresy pracy ubezpieczonego u armatorów zagranicznych stanowią okresy składkowe, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o emeryturach i rentach z FUS, stosowanym z mocy przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych (art. 117 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Postępowanie dowodowe nie wykazało, by ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd nie dał wiary treści świadectwa pracy z 17 września 2013 roku, wskazującemu, iż w okresie od 1 lipca 2013 roku do 15 września 2013 roku ubezpieczony w wymiarze pełnego etatu wykonywał prace w szczególnych warunkach - rybaków morskich. Świadectwo to nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej w nim podstawy prawnej. Sąd zatem zbadał zgodność treści tego świadectwa z zeznaniami ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony. Ubezpieczony przyznał, iż w ww. spornym okresie nie wykonywał pracy rybaka morskiego, nie wypływał w morze, a jedynie rozładowywał i załadowywał kutry rybackie – w zależności od potrzeby, będąc dostępny „na telefon”. Z uwagi na okoliczność, iż ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, zbadać należało, czy spełnia przesłanki z art. 49 ust. 3 ustawy pomostowej, tj. w dniu wejścia w życie ustawy miał wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Niespornym jest, iż pozwany zaliczył do pracy w warunkach szczególnych okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 6 czerwca 1973 roku do 22 kwietnia 1974 roku, od 13 maja 1976 roku do 31 sierpnia 1979 roku, od 5 września 1979 roku do 21 października 1984 roku oraz od 21 stycznia 1985 roku do 27 maja 1987 roku, tj. 11 lat, 8 miesięcy i 1 dzień. W tych okresach ubezpieczony wykonywał prace na statkach żegluga morskiej, wymienione w załączniku nr 1 do ustawy pomostowej, pod poz. 23, a więc prace w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych.

W toku postępowania ubezpieczony wykazał, iż w okresach od 30 lipca 1987 roku do 27 listopada 1987 roku (3 miesiące i 29 dni), od 16 grudnia 1987 roku do 13 czerwca 1988 roku (5 miesięcy i 29 dni), od 23 października 1988 roku do 6 października 1989 roku (11 miesięcy i 14 dni), od 8 stycznia 1990 roku do 9 czerwca 1990 roku (5 miesięcy i 2 dni) oraz od 30 listopada 1990 roku do 30 kwietnia 1991 roku (5 miesięcy), łącznie 2 lata, 7 miesięcy i 14 dni pracował w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych. W okresie od 23 kwietnia 1974 roku do 12 maja 1976 roku (2 lata i 20 dni) odbył zasadniczą służbę wojskową. Po zakończeniu służby powrócił do pracy u dotychczasowego pracodawcy, z zachowaniem 30-dniowego terminu, o którym mowa w art. 106 ustawy o powszechnym obowiązku obrony. Dlatego powyższy sporny okres jest okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu również w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych. Uwzględnienie spornych okresów w łącznym wymiarze 4 lat, 8 miesięcy i 4 dni wskazuje, iż staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych, przy uwzględnieniu okresu uznanego przez organ rentowy w wymiarze 11 lat, 8 miesięcy i 1 dzień, jest dłuższy niż wymagany ustawą, tj. wynosi 16 lat, 4 miesiące i 5 dni.

Podsumowując, Sąd I instancji stwierdził, iż ubezpieczony spełnia warunki nabycia prawa do emerytury pomostowej określone w art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, przy czym emeryturę należało przyznać ubezpieczonemu od daty złożenia wniosku o świadczenie, zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wobec powyższego, na mocy przepisów przywołanych wyżej i w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ emerytalny zaskarżając go w całości i domagając się jego zmiany i oddalenia odwołania ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Pozwany zarzucił naruszenie art. 49 oraz art. 51 w związku z art. 4 pkt. 1-5 i 7 i art. 5 -12 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, póź. 1656), poprzez przyjęcie, iż ubezpieczony spełnił wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu apelacji skarżący zarzucił, iż z dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy wynika, iż ubezpieczony nie był związany stosunkiem pracy z P. w W.. Ubezpieczony w spornych okresach zatrudniony był za granicą za pośrednictwem P. zatem brak podstaw do zaliczenia spornych okresów jako pracy w szczególnych warunkach. Dlatego brak jest możliwości zaliczenia do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, uprawniającej do emerytury, okresów pracy polskiego marynarza u armatora zagranicznego, do którego został skierowany przez zakład nie będący jego pracodawcą. Definicja pracownika wprowadzona przepisami ustawy o emeryturach pomostowych, obejmuje bowiem swoim zakresem jedynie pracowników podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, a więc tych, którzy wykonując prace na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Brak także, zdaniem organu rentowego, do uwzględnienia do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych okresu pełnienia zasadniczej służby wojskowej. Orzecznictwo, na które powołuje się Sąd I instancji dotyczy prawa do emerytury w szczególnych warunkach, a nie zaś emerytur pomostowych. Należy podkreślić, iż okres służby wojskowej nie jest wymieniony w żadnym z załączników do ustawy o emeryturach pomostowych, jako okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach, ani w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 wprowadza wymaganie, aby zainteresowany spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż – jak prawidłowo ustalił Sąd I instancji- ubezpieczony po 31 grudnia 2008r. nie pracował w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2015r. poz. 965 T.J. - dalej: „ustawa”), zatem nie spełnił przesłanki z art. 4 pkt 6 ustawy. W konsekwencji zasadnie pozwany odmówił mu przyznania prawa do przedmiotowego świadczenia na podstawie art. 4 ustawy.

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje natomiast art. 49 ustawy, według którego prawo to przysługuje osobie, która: 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Istotne dla rozstrzygnięcia sporu było zatem, czy ubezpieczony spełnił łącznie przesłanki z art. 49 ustawy.

Prawidłowa wykładnia przepisu art. 49 pkt 3 ustawy wymaga podkreślenia, iż osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury na podstawie art. 49 ustawy, jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować, jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (por. powołane wyżej wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11 i z dnia 4 września 2012 r., I UP 164/12 oraz wyrok z dnia 22 lipca 2013 r., III UK 106/12, niepublikowany). Ubezpieczony winien zatem wykazać, iż pracę wykonywaną przez niego w spornym okresie: 1) stanowiła pracę w warunkach szczególnych bądź w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 ustawy emerytalnej oraz 2) jest to także praca w warunkach szczególnych bądź w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust 1 lub 3 ustawy.

Poza wszelkim sporem pozostawało to, że wnioskodawca ma ukończone 60 lat i legitymuje się co najmniej 25 letnim okresem składkowym i nieskładkowym, oraz że rozwiązał stosunek pracy.

Spór w sprawie koncentrował się zatem wokół ustalenia, czy ubezpieczony legitymuje się 15-letnim stażem „szczególnym”, który to warunek - w świetle powołanych wyżej przepisów - jest niezbędny do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej, albowiem pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył mu jedynie 11 lat 8 miesięcy i 1 dzień okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W tym zakresie Sąd II instancji akceptuje ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonaną przez Sąd I instancji w zakresie niżej wskazanym, co czyni zbędnym ich ponowne powoływanie. Częściowo powyższe ustalenia wymagały także uzupełnienia.

Decydujące zatem dla rozstrzygnięcia o żądaniu ubezpieczonego było, czy można mu uwzględnić do stażu pracy w warunkach szczególnych okresy pracy u armatorów zagranicznych, przebyte w latach 1987-1991 oraz czy można mu zaliczyć do tego stażu okres zasadniczej służby wojskowej.

Zgodnie z wykładnią zaprezentowaną w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie II UK 328/2009 (publik. Lex Polonica nr 2444470) oraz z dnia 01 czerwca 2010 r. w sprawie II UK 5/2010 (publik. LEX nr 589882), a którą Sąd odwoławczy w pełni podziela, okresy wykonywania pracy za granicą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie umów o pracę zawartych bezpośrednio z pracodawcami zagranicznymi mogą być uznane za okresy zatrudnienia w rozumieniu art. 32 ust. 1, 2 i 4 ustawy emerytalnej, pod warunkiem opłacenia składek w Polsce, również na dobrowolne ubezpieczenia emerytalne i rentowe (art. 6 ust. 1 i 2 tej ustawy w związku z art. 7 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), chyba że na podstawie umów o zatrudnieniu lub umów międzynarodowych pracownik został objęty ubezpieczeniem w trybie i na zasadach obowiązujących w państwie zatrudnienia lub określonych w umowach międzynarodowych (np. obowiązkiem podlegania ubezpieczeniu właściwemu dla pracowników pracodawcy zagranicznego w jego siedzibie za granicą lub w

innym miejscu prowadzenia przezeń działalności). Stanowi to kontynuację linii orzeczniczej, że okresy zatrudnienia obywateli polskich za granicą wliczane są do okresów ubezpieczenia społecznego w Polsce pod warunkiem opłacenia składki w polskim organie ubezpieczeń społecznych, chyba że ustawa lub ratyfikowana umowa międzynarodowa stanowi inaczej (por. wyrok S.N. z dnia 30 sierpnia 2001 r. w sprawie II UKN 500/2000, publik. OSNP 2003/10, poz. 258), oraz że do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy wykonywania za granicą u zagranicznych pracodawców prac wymienionych w wykazach stanowiących załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), jeżeli są one uznane za okresy składkowe (por. wyrok S.N. z dnia 05 marca 2003 r. w sprawie II UK 196/2002, publik. OSNP 2004/8, poz. 144). Przypomnieć trzeba, iż stosownie do treści art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalnej za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne - zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia: obywateli polskich za granicą - u innych pracodawców zagranicznych, jeżeli w okresie pracy za granicą były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce (lit. d). Zaliczenie zatem do okresu pracy w szczególnych warunkach okresów wykonywania za granicą u zagranicznych pracodawców prac wymienionych w wykazach stanowiących załączniki do ustawy o emeryturach pomostowych, zależy od uznania tych okresów za okresy składkowe (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 kwietnia 2013 r., III AUa 1793/12, LEX nr 1314709).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 stycznia 2010 r., II UK 162/09, LEX nr 583806 (a także w powołanej uchwale II UK 5/2010) wyjaśnił zasadnie także, że charakter świadczenia pracy „członka załogi statku morskiego”, a ściślej fakty go wyznaczające, są w istocie powszechnie znane, a więc nie wymagają w zasadzie dowodu (art. 228 § 1 k.p.c.). Jest to praca podporządkowana i wykonywana odpłatnie, a więc ma cechy pracy świadczonej na podstawie stosunku pracy w rozumieniu art. 22 k.p.” Ubezpieczony z całą pewnością w spornych okresach pracy na statkach morskich u armatorów zagranicznych, także za pośrednictwem spółki (...) miał status pracownika, co wynika nie tylko z charakteru pracy członka załogi na statku morskim w stałym systemie kontraktowym, ale również zostało potwierdzone książeczką żeglarską z okresami zamustrowania. Podkreślić należy, że istotą stosunku pracy jest świadczenie przez pracownika na rzecz pracodawcy pracy dobrowolnie podporządkowanej. Zgodnie bowiem z art. 22 k.p., przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Celem i zamiarem stron umowy o pracę winna być zatem faktyczna realizacja treści stosunku pracy w granicach zakreślonych zawartą umową. W świetle przedstawionych rozważań oczywistym jest, że osoba wykonująca zatrudnienie na statku, podlega podporządkowaniu i nadzorowi ze strony bezpośredniego przełożonego. Wykonuje ona pracę w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę i nie możliwym jest jego zmiana, co wynika już z samego faktu przebywania na jednostce pływającej.

Ponadto wskazać należy, że żaden z przepisów ustawy emerytalnej nie różnicuje możliwości uwzględniania okresu zatrudnienia u zagranicznego armatora do stażu „ogólnego” lub „szczególnego” przy ustalaniu prawa do emerytury przewidzianej w art. 32 tej ustawy na warunkach określonych w rozporządzeniu, a to ostatnie ustanawia wyłącznie wymaganie zaliczania do okresów pracy uzasadniających prawo do świadczeń na określonych w nim zasadach tylko takich okresów, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Oznacza to, że brak jest podstaw prawnych do niewliczania do okresu pracy w szczególnych warunkach okresów wykonywania pracy za granicą u pracodawcy zagranicznego, jeżeli okresy te zostały uznane za okresy składkowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2009 r., II UK 108/09, OSNP 2011/11-12/163).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 czerwca 2010 r., II UK 76/10, LEX nr 589880 wskazał, że pod rządami ustawy z dnia 16 października 1991 r. o zatrudnieniu i bezrobociu niezależnie od podstawy zatrudnienia w podmiocie zagranicznym, ubezpieczonego, nawet dobrowolnie, należało traktować jak pracownika. Jeżeli wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, ma on prawo do emerytury z tego tytułu.

Organ rentowy uparczywie prezentuje poglądy prawne, które diametralnie odbiegają

od ugruntowanego stanowiska judykatury.

Niesporne jest, iż ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu i spółka (...) odprowadziła z tego tytułu składki w kraju w spornych okresach. Powyższe okresy zostały uwzględnione ubezpieczonemu do stażu ogólnego zarówno przy ustaleniu kapitału początkowego (przebyte do 1998r.) oraz przy ustaleniu prawa do emerytury pomostowej (vide: karta przebiegu zatrudnienia k. 51 a.e., wyliczenie okresów ubezpieczenia k. 55-56 a. KP).

Niespornym był fakt, że ubezpieczony w kwestionowanych przez organ rentowy okresach wykonywał pracę na statkach żegluga morskiej, a takie prace stanowią prace w warunkach szczególnych, o których mowa w poz. 4 „Prace na statkach morskich w żegludze międzynarodowej i w polskim ratownictwie okrętowym – pracownicy wpisani na listę członków załogi tych statków”, działu VIII „W transporcie i łączności”, wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), jak również w załączniku nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych pod poz. 23 „prace na statkach żegluga morskiej”. Ponadto nie ulega wątpliwości, że z uwagi na specyfikę pracy na morzu, ubezpieczony wykonywał ją stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (odizolowane miejsce pracy, a zarazem miejsce pobytu). W konsekwencji prawidłowym jest przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że okresy podlegają zaliczeniu do wymaganego przez art. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W postępowaniu sądowo-odwoławczym fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, a do sądu należy ocena ich wiarygodności (por. wyrok S.N. z dnia 02 lutego 1996 roku w sprawie II URN 3/95, publik. LEX nr 24774). Zaświadczenia wydawane przez upoważnione jednostki kierujące, jak i zaświadczenia o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o którym mowa w art. 51 ustawie o emeryturach pomostowych, w postępowaniu sądowym traktować należy, jako dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., które stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (por. wyrok S.N. z dnia 16 czerwca 2009 r. w sprawie I UK 24/09, publik. LEX nr 518067). Przy niespornym okresie zatrudnienia, wykonywanie pracy w szczególnych warunkach może być udowodnione także zaświadczeniem wystawionym przez upoważnioną jednostkę kierującą obywateli polskich do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych taką jak spółka (...). Zaświadczenie tej jednostki kierującej niewątpliwie bowiem obrazują przebieg zatrudnienia ubezpieczonego u pracodawcy zagranicznego w spornym okresie. Znamiennym jest przy tym, że organ rentowy nie podważał wiarygodności zaświadczeń P. i co więcej, na ich podstawie uwzględnił w ogólnym stażu pracy jako składkowy okres wymieniony w tym zaświadczeniu. Dla oceny prawa wnioskodawcy do emerytury pomostowej nie ma zatem przesądającego znaczenia fakt, że spółki (...) nie można uznać za płatnika składek, o którym mowa w art. 2 ustawy o emeryturach pomostowych oraz za podmiot uprawniony do wystawienia zaświadczenia, o jakim mowa w art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych. Dla uzyskania uprawnienia do emerytury pomostowej istotne znaczenie ma fakt wykazania pracy w warunkach szczególnych, nie jest zaś istotne, czy zaświadczenie o pracy w takich warunkach wystawił płatnik składek będący pracodawcą w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych. W przypadku pracowników kierowanych do pracy za granicą, rolę właściwego i wystarczającego dowodu wykazującego okresy pracy w warunkach szczególnych mogą spełniać odpowiednie zaświadczenia wydawane przez jednostki kierujące obywateli polskich do pracy za granicą (por. wyrok S.N. z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie II UK 465/13, publik. LEX nr 1475169).

Zasługuje także na uwzględnienie zaprezentowane przez Sąd I instancji stanowisko o możliwości zaliczenia ubezpieczonemu do stażu tzw. „szczególnego” okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej. Przy czym Sąd I instancji wadliwie ustalił okres odbywania tej służby, bowiem jak wynika z kart książeczki wojskowej ubezpieczonego ubezpieczony pełnił ją od 23 kwietnia 1974 r. do 14 kwietnia 1976 r. (k. 4-5 a.e.) tj. 1 rok 11 miesięcy 20 dni, a nie do 12 maja 1976r. co słusznie zarzucił pozwany. W dniu 12 maja 1976r., zatem w ciągu 30 dni od zakończenia służby, ubezpieczony natomiast podjął zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy. Zatem okresu od 15 kwietnia 1976r. do 11 maja 1976r. nie można uwzględnić mu do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Rozważając przedmiotową kwestię (zaliczenia okresu służby wojskowej) Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że - wbrew twierdzeniom pozwanego, okres odbywania przez A. J. zasadniczej służby wojskowej podlega zaliczeniu do stażu, od którego zależą jego uprawnienia do emerytury pomostowej. Jak wynika bowiem z art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. A skoro tak, to w stosunku do osób ubiegających się o prawo do emerytury pomostowej bezsprzecznie znajdują zastosowanie regulacje wynikające z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz wydanego na jego kanwie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z dnia 16 października 2013 r. (II UZP 6/13, LEX nr 1385939, OSNP 2014/3/42), czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 lutego 2014 r. sygn. akt II UK 293/13 wskazał, że analiza uzasadnienia ww. uchwały uprawnia jedynie stwierdzenie, że temporalnie w takich sprawach decydował stan prawny, w którym zasadnicza służba wojskowa została odbyta. Z uchwały nie wynika natomiast, że ma to być data graniczna (31 grudnia 1974 r.) w zaliczaniu zasadniczej służby wojskowej do pracy w szczególnych warunkach

Podejmując uchwałę Sąd Najwyższy poprzestał na analizie, że w odniesieniu do stanu faktycznego w sprawie, w której zadano pytanie prawne, czyli do okresu służby wojskowej w latach 1971-73, regulacja prawna nakazuje wliczenie jej do pracy w szczególnych warunkach. Takie rozstrzygnięcie uchwały oznacza, że inne składy Sądu Najwyższego powinny samodzielnie wypowiedzieć się co do okresu późniejszego, jeżeli zasadnicza służba wojskowa była odbywana jeszcze po 31 grudnia 1974 r. lub w całości później. (...) Z uchwały wynika też, że w spornej kwestii decydują zasadniczo przepisy regulujące powszechny obowiązek obrony i to w nich należy poszukiwać odpowiedzi co do zaliczenia służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach. (...).

Skład Sądu Najwyższego, wydając wyrok z dnia 11 lutego 2014 r., przyjął, że w rozpoznawanej sprawie nadal znaczenie ma art. 108 ustawy z 1967 r., który uległ wprawdzie zmianie od 1 stycznia 1975 r., jednak nie tak istotnej, aby powiedzieć, że nastąpiło przełamanie i ustawodawca chciał z tą datą znieść uprawnienie żołnierzy zasadniczej służby wojskowej do zaliczenia jej do okresu zatrudnienia uprawniającego do wcześniejszej emerytury jako okres pracy w szczególnych warunkach. Zmiana art. 108 ustawy z 1967 r. z dniem 1 stycznia 1975 r. wynikała z wejścia w życie Kodeksu Pracy (została dokonana na podstawie art. X ust. 2 pkt c ustawy z 26 czerwca 1974 r. Przepisy wprowadzające Kodeks pracy – Dz. U. Nr 24, poz. 142 ze zm.). Zmiana art. 108 ustawy z 1967 r. nie wprowadziła wówczas w nim radykalnie nowej treści, która uzasadniałaby stwierdzenie, że zasadnicza służba wojskowa nie podlega już zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Przepis art. 108 ust. 1 stanowił, że „Czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby”. Nadal więc ustawodawca potwierdzał wliczanie pracownikowi okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem. Kolejna zmiana w ustawie z 1967 r. nastąpiła dopiero na podstawie ustawy z 28 czerwca 1979 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 15, poz. 97). Przepisy art. 106-108 ustawy z 1967 r. otrzymały wówczas nowe brzmienie. W art. 107 ust. 1 stwierdzono, że „Pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich

uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych”. W tekście jednolitym z 1967 r. (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111), regulację tę ujęto w art. 120 ust. 1.

Dodatkowo należy wskazać, że z jednolitego orzecznictwa sądów, w tym Sądu Najwyższego, wynika, że zaliczenie okresu zasadniczej służby wojskowej do pracy w szczególnych warunkach uzależnione było od odbycia tej służby w okresie zatrudnienia, w którym była wykonywana praca w warunkach szczególnych i która stanowiła naturalną przerwę w tym zatrudnieniu, jeżeli pracownik bezpośrednio po odbyciu służby powrócił do tego samego szczególnego zatrudnienia. Ponadto obowiązujące przepisy nigdy nie zrównywały okresu zasadniczej służby wojskowej z zatrudnieniem, ale nakazywały zaliczać okres tej służby do okresu zatrudnienia w zakresie określonych uprawnień. Szczegółowe zasady zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia były zaś uregulowane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. nr 44, poz. 318 ze zm.). Rozporządzenie to zostało uchylone z dniem 1 września 1979 r.

Równocześnie do oceny określonego stanu faktycznego, w tym zrealizowanego przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS wywołującego określony skutek prawny, należy stosować ówczesne obowiązujące przepisy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2013 r. I UK 544/12), w którym przyjęto, że przy kwalifikowaniu okresu zasadniczej służby wojskowej jako okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, należy stosować regulacje prawne obowiązujące w okresie odbywania tej służby.

Odnosząc te stanowiska do niniejszej sprawy należy przyjąć, że cały okres odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej winien być oceniany według art. 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Na podstawie tego przepisu okres zasadniczej służby wojskowej także po 1 stycznia 1975 r. wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem. Nieznaczna zmiana brzmienia tego przepisu art. 108 (a następnie przeniesienie jego treści do art. 120) nie daje podstaw do wyłączenia służby wojskowej z okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem.

Charakter zatrudnienia ubezpieczonego w Morskim Instytucie Rybackim na stanowisku rybaka morskiego jako pomocnik kucharza i młodszy kucharz - wykaz A dział VIII poz. 9 załącznika do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r. , nie zmienił się po powrocie ze służby wojskowej. Pozwany prawidłowo uwzględnił okresy tego zatrudnienia - przed i po służbie – do stażu pracy w warunkach szczególnych na potrzeby ustalenia prawa do emerytury pomostowej. Niewątpliwie była to bowiem praca o której mowa w art. 3 ust 1 ustawy o emeryturach pomostowych wymieniona w załączniku nr 1 poz. 23 „prace na statkach żeglugi morskiej”. Podkreślić bowiem należy, iż ubezpieczony nie pracował w służbie pokładowej (vide uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 17 września 2015r. III UZP/715 LEX 1793677). Po zakończeniu tej służby z dniem 14 kwietnia 1976 r. ubezpieczonego zatrudniono ponownie od 12 maja 1976r. i nadal wykonywał obowiązki rybaka. Stąd na mocy powołanych przepisów (w brzmieniu obowiązującym do 1979 r.) uzasadnione było uwzględnienie ubezpieczonemu do okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych całego okresu odbywania przez zasadniczej służby wojskowej.

Oznacza to, że w powyższych okolicznościach taki okres służby wojskowej jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach, ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., a także art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, gdy się dodatkowo uwzględni wartości konstytucyjne w ślad za rozważaniami Sądu Najwyższego zawartymi w wyroku z dnia 6 kwietnia 2006 r., III UK 5/06, w którym trafnie wskazano, na wynikający z art. 85 ust. 1 Konstytucji, obowiązek obywatela polskiego obrony ojczyzny, stwierdzając nadto, że z art. 2 i 32 ust. 1 i 2 Konstytucji, wynika zakaz ustanawiania takich regulacji ustawowych lub dokonywania takiej wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które dopuszczałyby jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny. Innymi słowy, jeżeli zostały spełnione przez pracownika wskazane wyżej warunki powrotu do poprzedniego zatrudnienia zostaje zachowana tzw. ciągłość pracy, a okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej służby (por. uzasadnienie

uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 24 października 2013 r., III AUa 2831/13).

W rezultacie Sąd Apelacyjny przyjął więc, że wnioskodawca dodatkowo wykazał 1 rok, 11 miesięcy i 20 dni pracy wykonywanej w warunkach szczególnych (okres służby wojskowej). Łącznie z okresem uwzględnionym przez organ rentowy - 11 lat 8 miesięcy 1 dzień, jak również z okresem zatrudnienia w P. przed dniem 1 stycznia 2009 r. - 2 lata 7 miesięcy 17 dni udowodnił ponad 15 lat pracy takiego zatrudnienia.

Ubezpieczony legitymuje się wymaganym okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych w konsekwencji czego spełnia kumulatywnie wszystkie warunki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej.

Reasumując, Sąd odwoławczy stwierdził, iż Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny materiału dowodowego i trafnych ustaleń faktycznych, nie naruszył również prawa materialnego w sposób, który skutkowałby koniecznością zmiany lub uchylecia zaskarżonego wyroku.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSA Alicja Podlewska SSA Lucyna Ramlo SSO del. Maria Ołtarzewska